

tolkningselement.²⁶ Såfremt Danmark bliver medlem af De Europæiske Fællesskaber, vil der på dette punkt ske en ændring, idet traktaten og de forordninger, der udfærdiges i henhold til den, må anvendes umiddelbart.

Den udenrigspolitiske funktion. Ved dette udtryk forstås statsmyndighedernes opgaver til varetagelse af statens interesser i forhold til fremmede stater og internationale organisationer. Grundlovens § 19 siger herom: »Kongen handler på Rigets vegne i mellemfolkelige anliggender.« Det er klart, at det vil være i medfør af denne kompetenceregulering regeringens repræsentanter vil deltage i forhandlinger og beslutninger i Fællesskabets Råd og dets underorganer. Derudover melder sig imidlertid det spørgsmål, om nogen del af denne kompetence i forhold til udenforstående stater overføres til Fællesskabets organer.²⁷ Ifølge Fællesskabets opgaver, således som de er fastlagt i traktaten, kan der kun blive spørgsmål om økonomisk-politiske, specielt handelspolitiske emner, medens de udenrigspolitiske anliggender i videre forstand fuldtud vil forblive under medlemsstaternes særskilte kompetence.

Af traktatens bestemmelser fremgår udtrykkeligt, at Fællesskabet kan afslutte traktater med udenforstående stater om visse spørgsmål. Det er imidlertid ikke alle de anliggender, der kan være genstand for en »intern« beslutning i Fællesskabet, som også kan gøres til genstand for overenskomst med udenforstående. Traktatkompetencen er med andre ord snævrere end den »legislative« kompetence. Art. 228 forudsætter ved sin ordlyd, at den kun består, hvor den udtrykkeligt er hjemlet ved en speciel regel i traktaten.²⁸

Vigtigst er art. 111, stk. 2, og 113 om told- og handelsaftaler med tredielande. Ifølge art. 114 afsluttes sådanne aftaler i Fællesskabets navn af Rådet. Af art. 228 fremgår, at de forberedende forhandlinger føres af Kommissionen, og i visse tilfælde skal Parlamentet høres, inden Rådet endeligt forpligter Fællesskabet. Artiklens 2. stk. fastslår, at de således indgåede aftaler »er bindende for Fællesskabets institutioner og for medlemsstaterne«. Denne formulering gør det ganske klart, at der også for de enkelte medlemsstater stiftes folkeretlige forpligtelser ved disse aftaler, og der kan derfor ikke være tvivl om, at Rådets kompetence hvi-

ler på en overførelse af forfatningsretlige beføjelser fra de enkelte medlemsstater.

Foranstående tager ikke sigte på overenskomster, der måtte blive afsluttet, og andre akter der måtte blive foretaget af Fællesskabet som selvstændigt folkeretligt subjekt, uden at de enkelte medlemsstater hver for sig forpligtes. En aftale om samarbejde med en anden international organisation, modtagelse eller udsendelse af en diplomatisk mission etc. hviler på en selvstændig handleevne, der ikke gør indgreb i eller på anden måde berører de enkelte medlemsstaters folkeretlige handleevne eller deres organers forfatningsretlige beføjelser. Dette fænomen er i øvrigt ikke specielt for De Europæiske Fællesskaber, men forekommer i enhver international organisation, ikke mindst i FN.

II. Er betingelserne efter grl. § 20 for overdragelse af beføjelser til stede?

Efter gennemgangen af de forfatningsretlige beføjelser, der vil blive overdraget til Fællesskabet, såfremt Danmark bliver medlem, må det undersøges, om traktaten opfylder de krav, som grl. § 20 stiller til en sådan overdragelse.

Til belysning af denne grundlovsbestemmelser formål og rækkevidde kan det være nyttigt kort at omtale baggrunden for dens optagelse i grundloven ved revisionen i 1953. Efter den gamle grundlov havde der ikke været forfatningsmæssige hindringer for Danmarks tilslutning til internationale organisationer med vidtrækkende politiske mål. De Forenede Nationer, den Nordatlantiske Traktats Organisation, Organisationen for Europæisk Økonomisk Samarbejde (OECE) og adskillige andre havde Danmark tilsluttet sig i medfør af regeringens traditionelle kompetence i udenrigske anliggender. Ved kongelig resolution med Rigsdagens samtykke havde Danmark ratificeret de pågældende traktater og konventioner og derved påtaget sig vidtrækkende folkeretlige forpligtelser og givet sin udenrigspolitik en bestemt orientering. Når de hidtidige grundlovsbestemmelser dog ikke blev anset for tilstrækkelige med henblik på fremtiden, var det fordi en ny international organisationsform var opstået og syntes at skulle få øget betydning. Dens karakteristiske træk var, at beføjelser, der hidtil var udøvet af hvert lands konstitutionelle organer, overførtes til fælles interna-